

Valsts vides dienests

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Ūdens resursu lietošanas atļauja Nr. LI10DU0034

SIA „FIRMA-GABRO”

(juridiskās personas nosaukums vai fiziskās personas vārds un uzvārds)

Dienvidkurzemes novads, Virgas pagasts, „Ūdeņi”, LV-3433

(juridiskās personas juridiskā adrese vai fiziskās personas deklarētā dzīvesvieta)

42103000172, 26.04.1991.

(juridiskās personas reģistrācijas numurs Uzņēmumu reģistrā un datums vai fiziskās personas kods)

Ūdens resursu lietošanas veids: Virgas upes ūdens izmantošana Prūšu hidroelektrostacijas (HES) darbības nodrošināšanai (Dienvidkurzemes novads, Virgas pagasts, n/ī „Prūšu HES”, kadastra apzīmējums 64980030113)

NACE kods: 35.11 – elektroenerģijas ražošana.

Iesnieguma pieņemšanas datums: 09.11.2010.; 01.11.2017.; 14.11.2024.

Atļauja izsniegta jaunai darbībai:

Atļauja izsniegta esošai darbībai:

Atļauja izsniegta būtiskām izmaiņām esošajā darbībā:

Atļaujai pievienoti šādi pielikumi:

Ūdens resursu ieguves nosacījumi:

Ūdens resursu izmantošanas nosacījumi:

Atļauja izsniegta: **16.12.2010. un ir derīga visu darbības laiku**

Atļauja pārskatīta: **07.12.2017.; 03.12.2024.**

Izsniegšanas vieta: Rīga

Atļauju pārvaldes

Piesārņojuma un dabas resursu departamenta direktore

I. Plociņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Lēmumu par atļaujas izsniegšanu vai atļaujā noteiktos nosacījumus ūdens lietotājs vai citas ieinteresētās personas ir tiesīgas apstrīdēt Vides pārraudzības valsts birojā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas, pamatojoties uz MK 23.12.2003. noteikumu Nr.736 „Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju” 31. punktu, uz Administratīvā procesa likuma 76. panta pirmo un otro daļu, un 79. panta pirmo daļu, iesniedzot iesniegumu Valsts vides dienestā Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV-1045 vai izmantojot eAdresi.

Normatīvie akti un dokumenti, uz kuriem pamatojoties izsniegta atļauja

- Ūdens apsaimniekošanas likums;
- MK 23.12.2003. noteikumi Nr.736 „Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 736);
- Prūšu HES ūdens objekta ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi (turpmāk – **ŪEN**) (izstrādāti 2010. gadā; grozījumi 10.04.2017.);
- Prūšu HES hidrotehnisko būvju drošuma programma (turpmāk arī – **HTBDP**) (izstrādāta 2010. gadā; grozījumi 10.04.2017.).

Ūdens resursu lietošanas atļaujas Nr. LI10DU0034
PIELIKUMS

Ūdens resursu izmantošana

1. tabula

Izmantotais ūdens objekts					Atļautais ūdens daudzums (m ³ diennaktī un gadā)			
nosaukums un vieta (adrese)	ģeogrāfiskās koordinātes		ūdens saimnieciskā iecirkņa kods (1)	teritorijas kods	hidrotehnisko būvju darbība	paze- mes ūdeņu līmeņu maiņa	darbības, kuru rezultātā rodas mākslīgs vai stipri pārveidots ūdensobjekts	citas darbības
	Z platums	A garums						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Prūšu HES ūdenskrātuve uz Virgas upes, Dienvidkurzemes novads, Virgas pagasts, „Prūšu ūdenskrātuve”, kadastra apzīmējums 64980030135 B drošuma klases HES ⁽²⁾	56°26'11,2"	21°28'22,6"	3428643	0027650	Divas turbīnas: - vertikāla Kaplāna tipa CK-500M-4 ar rata diametru 500 mm, ģenerators jauda 130 kW - horizontāla propellera tipa turbīna MET-300 ar rata diametru 320 mm, ģenerators jauda 70 kW. Aprēķina caurplūdums 1,5+0,7=2,2 m ³ /s Minimālais caurplūdums 0,041 m ³ /s. Ekoloģiskais caurplūdums 0,12 m ³ /s. Ilggadīgā vidējā notece 34,1 milj.m ³ Ūdenskrātuves kopējais tilpums 1163 tūkst.m ³ un lietderīgais tilpums 143 tūkst.m ³	nav paredzēta, nav novērota	nav paredzētas	rekreācija

Piezīmes: ⁽¹⁾ Saskaņā ar MK 03.07.2018. noteikumiem Nr.397 „Noteikumi par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru”

⁽²⁾ Saskaņā ar likuma „Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu” 3. pantu.

1. Ūdens resursu izmantošanas nosacījumi

1.1. Prūšu HES ūdenskrātuves raksturīgie ūdens līmeņi**

*** Visā atļaujā augstuma atzīmes norādītas Eiropas Vertikālās atskaites sistēmas realizācijā Latvijas teritorijā – Latvijas augstuma sistēmā LAS-2000.5.*

- 1.1.1. Normālais ūdens uzstādinājuma līmenis NŪL=28.37 m
- 1.1.2. Zemākais (minimālais) ūdens uzstādinājuma līmenis ZŪL=28.17 m
- 1.1.3. Augstākais (maksimālais) ūdens uzstādinājuma līmenis AŪL=28.57 m
- 1.1.4. Ūdens uzstādinājuma līmeņa kontroles nodrošināšanai labi pārredzamā vietā pie ūdenskrātuves ūdens novadbūves (aizsprosta) ir jābūt uzstādītai ūdens līmeņa mērīšanas iekārtai (mērlatai) ar precizitāti 1 cm, kas piesaistīta Latvijas augstumu sistēmai LAS-2000.5.

1.2. Ūdenskrātuves augšas bjefā pieļaujamās līmeņu svārstības

- 1.2.1. Prūšu HES uz Virgas upes ekspluatāciju veikt atbilstoši izstrādātiem dokumentiem – Prūšu HES ŪEN un HTBDP.
- 1.2.2. Pieļaujamās Prūšu HES ūdenskrātuves ūdenslīmeņa svārstības – 0,2 m/dnn, nepieļaujot ūdenskrātuves ūdens līmeņa nostrādi zemāk par ZŪL=28.17 m. Iespēju robežās Prūšu HES darbību nodrošināt ūdens pieteces režīmā. Līmenim pazeminoties zem NŪL un sasniedzot ZŪL, turbīnas darbību apturēt. Ūdenskrātuves tukšošanas laikā avārijas gadījumā vai nepieciešamo remontdarbu laikā ūdens līmeņa pazemināšanas ātrums 0,15 m/h.
- 1.2.3. Ūdens līmeņa paaugstināšanās ūdenskrātuvē līdz AŪL=28.57 m pieļaujama palu un plūdu laikā (ilgstošu lietusgāžu laikā), kā arī avārijas gadījumos. Lai minētajos gadījumos nepieļautu līmeņa paaugstināšanos virs AŪL=28.57 m, pakāpeniski jāizņem ūdens novadbūves aizvarus.

1.3. HES ūdens caurplūdums un tā tehniskais nodrošinājums

- 1.3.1. Vasaras 30 dienu perioda vidējais minimālais caurplūdums ar 95% nodrošinājumu (minimālais garantējamais caurplūdums) – $Q_{\min 30d.95\%}=0,041 \text{ m}^3/\text{s}$.
- 1.3.2. Ekoloģiskais caurplūdums, kas nepieciešams ūdensteces dabisko bioloģisko resursu un ekosistēmu saglabāšanai un aizsardzībai – $Q_{\text{ekol}}=0,12 \text{ m}^3/\text{s}$, visā ietekmētajā upes posmā upes dabiskās pieteces robežās nodrošināms ar automātisku ūdens plūsmu pār vienu novadbūves augšdaļā ierīkotu 0,82 m platu ailu ar sliekšņa atzīmi ZŪL=28.17 m. Līmenim pazeminoties zem NŪL un sasniedzot ZŪL, turbīnas/u darbību apturēt.
- 1.3.3. Ja caurplūdums ūdenskrātuvē mazāks par $0,2 \text{ m}^3/\text{s}$, HES mazāko turbīnu darbināt cikliski, nostrādājot uzkrāto ūdens tilpumu starp NŪL un ZŪL. Mazūdens periodos, kad upes dabiskais caurplūdums ir mazāks par ekoloģisku caurplūdumu $Q_{\text{ekol}}=0,12 \text{ m}^3/\text{s}$, HES darbība elektroenerģijas ražošanai jāpārtrauc, hidrotehniskā būve nedrīkst darboties ūdens uzkrāšanas režīmā, viss pietekošais ūdens ir jānovada upē leļpus aizsprostam. Ilgstoša mazūdens perioda gadījumā, dabiskās iztvaikošanas rezultātā ūdens līmenis ūdenskrātuvē var pazemināties zem zemākā uzstādinājuma līmeņa ZŪL=28.17 m.
- 1.3.4. Aprēķinātais kopējais turbīnu caurplūdums – $Q_T=2,2 \text{ m}^3/\text{s}$ ($Q_{T1}=1,5 \text{ m}^3/\text{s} + Q_{T2}=0,7 \text{ m}^3/\text{s}$).
- 1.3.5. Pavasara plūdu maksimālais caurplūdums – $Q_{1\%}=31,7 \text{ m}^3/\text{s}$; $Q_{5\%}=23,4 \text{ m}^3/\text{s}$ nodrošināms atbilstoši atļaujas 1.5. punktā noteiktajam.

1.4. HES darbības režīms remontdarbu laikā

- 1.4.1. Pirms Prūšu HES pārbūves darbu projektēšanas, hidrotehnisko būvju un iekārtu atjaunošanas darbu un remontdarbu, ūdenskrātuves tukšošanas un tīrīšanas darbu uzsākšanas savlaicīgi iesniegt iesniegumu Dienestā, lai Dienests varētu lemt par tehnisko noteikumu saņemšanas nepieciešamību atbilstoši normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā Dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai.
- 1.4.2. Prūšu HES turbīnu darba pārtraukumos, remontdarbu laikā Virgas upes lejas bjefā nodrošināt ekoloģisko caurplūdumu $Q_{\text{ekol}}=0,12 \text{ m}^3/\text{s}$, ievērojot ūdenskrātuvē noteiktos pieļaujamos ūdens līmeņus.

1.5. HES darbība ārkārtas/avārijas situācijās

- 1.5.1. Pavasara palu periodā, ja strauji iestājas silts laiks un biezas sniega kārtas kušanas rezultātā sagaidāmi lieli pali, ūdenskrātuvē ūdens līmenis jāpazemina iespējami tuvu $Z\bar{U}L=28.17$ m, lai uztvertu no apkārtējām platībām uzplūstošos ūdeņus. Ūdenslīmenim strauji ceļoties, jāizņem septiņi augšdaļas un divi dziļuma aizvari novadbūvē tā, lai ūdens līmenis nepārsniegtu $A\bar{U}L=28.57$ m. Tāpat vasaras-rudens plūdu laikā un pēc straujām lietusgāzēm $A\bar{U}L$ nedrīkst pārsniegt 28.57 m atzīmi.
- Papildus ārkārtējos dabas (plūdu) un avārijas apstākļos:
- 1.5.1.1. nodrošināt nepārtrauktas dežūras;
 - 1.5.1.2. kontrolēt līmeni augšas bjefā un ievākt ziņas par ūdens līmeni visā upē;
 - 1.5.1.3. paredzēt iekārtas, kuras varētu izmantot elektroenerģijas piegādes pārtraukuma gadījumā;
 - 1.5.1.4. tuvojoties ledus iešanai, ja nepieciešams, atzāģēt ledus joslu aizsprosta priekšā, attīrīt aizvarus no apledojuma un pārliecināties vai tā izņemšana ir netraucēta;
 - 1.5.1.5. pārbaudīt ledus stāvokli upes lejtecē un, ja nepieciešams, pieņemt mērus varbūtējā sastrēguma iespēju mazināšanai;
 - 1.5.1.6. nodrošināt avārijas situācijas ietekmēto objektu, valsts institūciju, pašvaldību un iedzīvotāju apziņošanu par iespējamiem apdraudējumiem apdzīvotām vietām, cilvēkiem un īpašumiem.
- 1.5.2. Par avārijas draudiem, kuru novēršanai pieņemts lēmums krasi pazemināt ūdens līmeni ūdens krātuvē, vai arī par notikušu avāriju (piemēram, aizsprosta pārrāvumu) HES valdītājam vai pilnvarotajai personai **nekavējoties ziņot pašvaldībai un Dienestam**. Ar Dienestu sazināties pa tālruni: 26338800 (24/7) (vides **SOS AVĀRIJAS GADĪJUMOS**).

1.6. Zivju aizsardzības būves un ierīces

- 1.6.1. Lai novērstu zivju iekļūšanu tehnoloģiskajā aprīkojumā (HES turbīnā), Virgas upes ūdens ņemšanas iekārtām pirms turbīnām derivācijas kanālā ņēmējietais jābūt aprīkotām ar aizsargrestēm **ar spraugu platumu 20 mm**.
- 1.6.2. Zivju aizsardzības būvi uzturēt tehniskā kārtībā un nodrošināt to regulāru tīrīšanu. Datus par veikt darbu reģistrēt hidrotehnisko būvju darbības uzskaites žurnālā.
- 1.6.3. Galvenajā saldūdens zivju nārsta laikā aizliegta ūdenskrātuves iztukšošana un tīrīšana, izceļot novadbūves aizvarus, vai citu ar ūdens vidi saistītu darbu veikšana.

1.7. Nosacījumi virszemes ūdensobjekta aizsargjoslās

Noteikt aizsargjoslu ap hidrotehniskās būves aizsprostu, nodrošināt tās ierīkošanu un apzīmēšanu dabā, kā arī atbilstoši normatīvajiem aktiem par aizsargjoslu likumu un aizsargjoslu noteikšanas metodiku ap aizsprostiem ievērot noteiktos aprobežojumus un uzturēšanas kārtību.

2. Ūdens resursu izmantošanas uzskaites nosacījumi

- 2.1. Ūdenskrātuves ūdens līmeņus (turpmāk tekstā – $\bar{U}L$) noteikt atbilstoši 2. tabulai, izmantojot nepārtrauktas uzskaites ūdens līmeņa mērītāju vai manuālu ūdens līmeņa mērīšanas iekārtu – mērlatu.
- 2.2. Atbilstoši 2. tabulā noteiktajam grafikam *Hidrotehnisko būvju darbības datu uzskaites žurnālā* (var būt ierīkots kā elektroniskā datu uzskaites sistēma) atzīmēt ūdens līmeņa nolasījumus, reģistrēt hidrotehnisko būvju darbības raksturlielumus un visas darbības, kas veiktas ar novadbūves aizvariem, atbilstoši normatīvajiem aktiem par ūdens resursu lietošanas atļauju. Atbildīgā amatpersona ar parakstu apliecina ierakstu pareizību. Nodrošināt *Hidrotehnisko būvju darbības datu uzskaites žurnāla* pieejamību inspektora pārbaudes laikā.

Nr. p.k.	Uzskaites parametrs	Uzskaites biežums
1.	Ūdens līmenis hidrobūves augšas bjefā:	
1.1.	Mērlatas izmantošana	1 reizi dienā (plūdu, ilgstoša lietus un citos ārkārtējos gadījumos atkarībā no ŪL izmaiņu intensitātes, ik pēc 2-6 stundām, atkarībā no apstākļiem).
1.2.	Nepārtrauktas uzskaites ūdens līmeņu mērītāja izmantošana	Ne retāk kā 1 reizi stundā, reģistrējot rādījumus elektroniski. Automatizētās ūdens līmeņa uzskaites sistēmas darbības traucējumu gadījumā, 1 reizi dienā, manuāli nolasot rādījumus no mērlatas.
2.	Ar novadbūves aizvariem saistītās darbības un darbības, kuras veic periodā, kad ūdens līmenis ir virs NŪL	Darbību veikšanas reizē.
3.	Darbības, kas veiktas laikā, kad upes dabiskais caurplūdums ir mazāks par noteikto ekoloģisko caurplūdumu	Darbību veikšanas reizē.
4.	Caurplūduma uzskaitē ***	1 reizi mēnesī, ja caurplūduma uzskaiti veic aprēķinu ceļā.

Piezīme: *** ja hidroelektrostacijas hidrotehniskās būves augšas bjefā ūdens līmeņa nolasījumus veic, izmantojot nepārtrauktas uzskaites ūdens līmeņa mērītāju, caurplūduma uzskaiti var neveikt.

- 2.3. Nepārtrauktas uzskaites līmeņa mērītāju izmantošanas gadījumā izmantot Eiropas Savienības valstīs ražotu un sertificētu aparatūru, nodrošinot regulāras aparatūras pārbaudes, kā arī ne retāk kā 2 reizes gadā nodrošinot automātisko ūdens līmeņu mērīšanas līdzekļu rādījumu salīdzināšanu ar manuālu ūdens līmeņa mērīšanas iekārtu – mērlatu.
- 2.4. Reizi ceturksnī veikt dabas resursu nodokļa aprēķinu par faktisko hidrotehniskajai būvei caurplūstošo ūdens apjomu. Nodokli nomaksāt Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajā budžeta kontā atbilstoši normatīvajiem aktiem par dabas resursu nodokli.
- 2.5. Dabas resursu nodokļa aprēķina lapas pārbaudes laikā pēc pieprasījuma uzrādīt vides valsts inspektoram. Katru gadu līdz 15. martam iesniegt Dienestā aprēķinas lapas par iepriekšējo gadu.
- 2.6. Katru gadu kompensēt Prūšu HES ekspluatācijas rezultātā zivju resursiem nodarītos zaudējumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem par saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtību.

3. Citi nosacījumi

- 3.1. Zemes būvju vizuālo novērošanu izdara HES operatīvais personāls ikdienā, sevišķu vērību pievēršot būvju stāvoklim pēc plūdiem un spēcīgām lietusgāzēm. Zemes būvju instrumentālo novērošanu (līmeņošanu) izdara periodiski (vienu reizi divos gados) pavasarī pēc zemes atkušanas. Līmeņošanu veic atbilstoši tehniskās līmeņošanas klasei, izmantojot tuvumā esošos reperi. Šķērsprofila deformācijas nosaka uzmērot būvju profilus, kur vizuāli atklātas deformācijas. Betona būvju novērošanu izdara tāpat kā zemes būvju novērošanu, sevišķu vērību pievēršot konstatētām plaisām betonā. Plaisu parādīšanās gadījumā speciāli novēro to paplašināšanos un ūdens iespējamās filtrācijas sākšanos.
- 3.2. Būvju vizuālās novērošanas un apsekošanas datus, ziņas par plūdu sākšanās un beigu datumiem, straujām līmeņa maiņām, vižņu veidošanos, specifiskām klimata izmaiņām reģistrēt *Hidrotehnisko būvju stāvokļa novērošanas žurnālā*.

4. Nosacījumi dokumentācijas sakārtošanai

- 4.1. Gadījumā, ja saimnieciskās darbības dēļ plānots mainīt ūdens objekta hidroloģisko režīmu vai ekspluatācijas nosacījumus, nepieciešams izstrādāt jaunus ŪEN vai grozīt esošos atbilstoši normatīvajiem aktiem par ūdens objektu ekspluatācijas noteikumu izstrādāšanas kārtību.
- 4.2. Gadījumā, ja būtiski mainās hidrotehnisko būvju ekspluatācijas apstākļi vai HES hidrotehnisko būvju tehniskais stāvoklis, kā arī ja tiek noteikti atšķirīgi drošuma uzraudzības pasākumi, nepieciešams veikt izmaiņas HTBDP atbilstoši normatīvajiem aktiem par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošuma programmām un deklarācijām.
- 4.3. Gadījumā, ja plānots veikt būtiskas izmaiņas Prūšu HES esošajā darbībā vai izmaiņas tehnoloģiskajā procesā, kuru dēļ mainās darbības ietekmētā ūdensobjekta hidroloģiskais vai hidroģeoloģiskais režīms (*piemēram, ūdens līmeņu un turbīnu jaudas izmaiņas u.c.*) un vairs nav iespējams izpildīt normatīvajos aktos par ūdens aizsardzību noteiktās prasības un atļaujā noteiktos nosacījumus, pēc grozījumu veikšanas ŪEN un/vai HTBDP ne vēlāk kā 30 dienas pirms izmaiņu uzsākšanas iesniegt Dienestā iesniegumu grozījumu veikšanai ūdens resursu lietošanas atļaujā.
- 4.4. Ne vēlāk kā 30 dienas pirms HES darbības pārtraukšanas informēt Būvniecības valsts kontroles biroju, attiecīgo pašvaldību, kuras teritorijā atrodas HES hidrotehniskā būve un Dienestu, iesniedzot apstiprinātu drošuma programmu un plānu pasākumiem, kuri tiks veikti pēc HES hidrotehniskās būves ekspluatācijas pārtraukšanas atbilstoši normatīvajiem aktiem par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu. Pasākumu plānam jāsatver:
 - 4.4.1. informācija par aizsprosta turpmāko izmantošanu – ŪL regulēšanas turpināšana, aizvaru izņemšana, aizsprosta daļēja vai pilnīga nojaukšana u.c.;
 - 4.4.2. gadījumā, ja plānots turpināt regulēt ŪL, jānorāda informācija par turpmāko ūdenslīmeņu nodrošinājumu ūdenskrātuvē (kurš būs atbildīgais, nepieciešamības gadījumā pievienojot attiecīgu vienošanos);
 - 4.4.3. gadījumā, ja ūdenskrātuve nepieder HES īpašniekam, jāpievieno vienošanās ar ūdenskrātuves īpašnieku par ūdens uzstādījuma līmeņiem ūdenskrātuvē un saskaņotu kārtību darbībām ar aizvaram.

Šis **PIELIKUMS** ir ūdens resursu lietošanas atļaujas Nr. LI10DU0034 neatņemama sastāvdaļa.

Dienests ik pēc septiņiem gadiem, izvērtējot tā rīcībā esošo informāciju par ūdens resursu lietotāja darbību attiecīgajā laikposmā, ja nepieciešams, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā precizē ūdens resursu lietošanas atļauju.

Atļauju pārvaldes
Piesārņojuma un dabas resursu departamenta direktore

I. Plociņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU